

Ärende: VN/8868/2019

Lausuntopyyntö: Uusimaa-PKS-Helsinki sote-erillisselvityksen loppuraportti

Remiss

- 1. Beaktas regionens särdrag i fråga om social- och hälsovården i tillräcklig utsträckning i den modell som föreslås i rapporten?**

kyllä

- 2. Beaktas regionens särdrag i fråga om räddningsväsendet i tillräcklig utsträckning i den modell som föreslås i rapporten?**

tar inte ställning

- 3. Möjliggör den föreslagna särlösningens modellen bättre tillgång till behövlig och tillräcklig social- och hälsovård jämfört med en modell med en enda anordnare i hela regionen?**

ja

- 4. Möjliggör särlösningen att integrerade, klientspecifika helheter av social- och hälsovårdstjänster på basnivå kan genomföras i regionen på ett bättre sätt än i en modell med en enda anordnare i hela regionen?**

till största delen

- 5. Möjliggör särlösningen att tjänster på specialiserad nivå kan genomföras på ett bättre sätt än i en modell med en anordnare i hela regionen?**

till största delen

- 6. Möjliggör särlösningen funktionell integration av social- och hälsovårdstjänster på basnivå och specialiserad nivå i regionen?**

till största delen

- 7. Enligt förslaget ska självstyrande områden ha det primära och allmänna ansvaret för ordnandet av den specialiserade sjukvården, medan HUS ska ha ansvar som grundar sig på lag och organiseringsavtal. Anser**

ni att den lösning som föreslås i rapporten är genomförbar med tanke på ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna samt med tanke på administrationen och HUS ägarstyrning, och tryggar lösningen ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna i regionen?

tar inte ställning

8. Säkerställer särlösningen tillräckligt bärkraftiga områden för att ordna social- och hälsovårdstjänsterna?

till största delen

9. Säkerställer särlösningen att invånarna har möjligheter att delta och påverka?

till största delen

10. Säkerställs demokratin i särlösningen på det sätt som förutsätts enligt grundlagen (se kapitel 3 i rapporten)? Om inte, hur kan invånarnas möjligheter att delta och påverka stärkas i den föreslagna modellen?

FDUV anser att det inom de tvåspråkiga områdena bör finnas nämnder för minoritetsspråk. Dessa nämnder bör ha reell beslutandemakt och ordförande för nämnderna bör vara representerad i självstyrelseområdets styrelse.

11. Är tjänsterna mer jämlika i den föreslagna modellen än i en modell med en enda anordnare i hela regionen?

ja

12. Gör särlösningen det möjligt att tillgodose de språkliga rättigheterna i regionen på ett bättre sätt än i en modell med en enda anordnare?

till största delen

13. Genom hurdana åtgärder och i vilka tjänster skulle de språkliga rättigheterna kunna stärkas?

Även om denna rapport inte tar ställning till specialomsorgsdistriktens framtid önskar FDUV ändå framföra några synpunkter gällande behovet av specialkunnande kring intellektuell funktionsnedsättning på svenska. Vi anser allmänt att den föreslagna modellen med fem självstyrande områden bättre beaktar den svenskspråkiga befolkningens behov av social- och hälsovårdstjänster, jämfört med en modell för hela Nyland. Vi tror att modellen ger de självstyrande områdena bättre möjligheter att ordna basservice också för personer med intellektuell funktionsnedsättning på svenska. Med basservice avses här social- och hälsovård, boendeverksamhet och sysselsättning. Ett undantag är Vanda, där andelen svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning är så låg att det högst antagligen kräver ett gränsöverskridande samarbete också i tjänster på basnivå.

Inom de fem självstyrande områdena är andelen svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning ändå så litet att det kommer att behövas samarbete mellan de tvåspråkiga självstyrande områdena och i vissa fall på nationell nivå kring vissa specialiserade tjänster. Detta gäller särskilt psykiatri med inriktning på intellektuell funktionsnedsättning, funktionshindermedicin, krisvård och undersökningstjänster samt fortbildning av personal. Också andra tjänster kan komma i fråga.

Det kommer också att vara en utmaning att rekrytera svenskspråkig personal inom de olika områdena. För att trygga svenskspråkiga servicekedjor bör en kartläggning av personalens språkkunskaper göras. De självstyrande områdena bör därtill ha kännedom om privata och tredje sektorns aktörer.

En del invånare kommer att behöva alternativ och kompletterande kommunikation på svenska för att kunna använda sig av social -och hälsovårdstjänster inom de fem självstyrande områdena. Det bör finnas tydliga vårdstigar för personer som behöver lättläst svenska och/eller alternativ och kompletterande kommunikationsmetoder i sin vård. Detta bör också beaktas vid utvecklandet av digitala tjänster.

14. Hurdana konsekvenser bedömer ni att sÄrlösningen har som en del av den lösning som regeringen har planerat för hela landet?

Då det gäller tjänster för svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning kan det hända att servicenivån blir sämre i Åboland, medan situationen förbättras i Nyland och Österbotten.

15. Har ni förslag till namn på de självstyrande områdena?

-

16. Övriga fritt formulerade kommentarer om slutrapporten

-

Mutanen-Hemgård Lisbeth
FDUV - Intresseorganisation för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Organisationens språk är svenska.